

Rok 1906.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVII. — Wydana i rozesłana dnia 20. kwietnia 1906.

Treść: (M 84 i 85). 84. Ustawa o czeku. — 85. Rozporządzenie, którym ustala się dla nowo ustanowionych dekanatów skałackiego i podhajeckiego w rzymsko-katolickiej archidiecezji lwowskiej kwotę, którą uznawać się będzie jako pozycję wydatków na prowadzenie urzędu dekanalnego w przedklaść się mających po myśli ustawy z dnia 19. września 1898, zeznaniach miejscowościowych dochodów, podawanych przez duszpasterzy uprawnionych do pobierania uzupełnienia kongruj.

84.

Ustawa z dnia 3. kwietnia 1906

o czeku.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam, co następuje:

§ 1.

Po myśli ustawy tej czek przekazywać można na:

1. c. k. pocztową kasę oszczędności, banki publiczne i inne zakłady na mocy statutów uprawnione do odbioru pieniędzy na cudzy rachunek;

2. wszystkie inne w sądzie handlowym zarejestrowane firmy, które w sposób zarobkowy czynności bankierskie uprawiają.

§ 2.

Istotnymi wymogami czeku są:

1. oznaczenie jako czek, podane w tekście samego dokumentu;

2. podpis wystawcy zawierający jego imię i nazwisko lub firmę;

3. miejscowości, dzień, miesiąc i rok wystawienia;

4. oznaczenie osoby lub firmy, która ma wypłatę uszkutecznić (przekazany);

5. wezwanie wystawcy, wystosowane do przekazanego, by z jego należności (dobra) wypłacił

oznaczoną kwotę pieniężną; w wezwaniu nie wolno robić wypłaty zawisłą ani od wzajemnego świadczenia ze strony odbiorcy wypłaty, ani też od innego jakiego warunku.

Pismo, któremu brak jednego z tych wymogów lub w którym wezwanie do wypłaty wystosowane jest do osoby lub firmy, na którą nie można przekazać czeku (§ 1), tudzież indosy, na takim piśmie umieszczone, nie uzasadniają żadnego zobowiązania po myśli tej ustawy. Czy i jakie inne następstwa prawne pismo takie za sobą pociąga, osądza się po myśli odrębnych postanowień prawa cywilnego i handlowego.

§ 3.

Czek opiewać może na nazwisko osoby lub firmy, na zlecenie tejże lub na posiadacza (okaziciela).

Wystawca może sam siebie oznaczyć jako odbiorcę wypłaty (remittenta).

Czek, w którym do nazwiska lub firmy odbiorcy wypłaty dodane są słowa „albo posiadaczowi (okazicielowi)“ jak i czek, który nie zawiera żadnej wskazówki co do tego, komu ma być wypłacony, należy wypłacić posiadaczowi (okazicielowi).

§ 4.

Jako miejsce wypłaty oznaczać można w czeku tylko miejscowości, w której przekazany ma zakład handlowy (filię, zakład poboczny) albo w której znajduje się biuro obrachunkowe, w którym przekazany jest zastąpiony.

Miejsce wypłaty i miejsce wystawienia mogą być różne.

Jeżeli miejsce wypłaty nie jest oznaczone lub jeżeli jest wprawdzie podane, ale nie odpowiada wymogom ustępu 1, uważa się czek za płatny w tej miejscowości, w której zakład, na który czek jest wystawiony, ma swoją siedzibę lub też osoba, względnie firma przekazana ma swój główny zakład.

§ 5.

Czek jest płatny za okazaniem, chociażby zawierał inne postanowienie pod względem terminu zapadłości lub też żadnego postanowienia pod tym względem nie zawierał.

§ 6.

Czek opiewający na zlecenie, można zapomocą indosu (żyra) przenosić; umowa przeciwna nie ma mocy obowiązującej.

Indos umieszczony na innym czeku nie ma prawnego skutku.

Wskutek indosu przechodzą wszystkie prawa wypływające z czeku na indosataryusa, zwłaszcza zaś także prawo dalszego indosowania czeku.

Indos na przekazanego uważa się za pokwitowanie; indos przekazanego jest nieważny.

§ 7.

Przepisy ogólnego regulaminu wekslowego (patent cesarski z dnia 25. stycznia 1850, Dz. u. p. Nr. 51), tyczące się formy indosu, zakazu dalszego puszczenia w obieg, legitymacyi posiadacza weksla indosowanego, dalej badania tej legitymacyi jakoteż obowiązku legitymowanego posiadacza do wydania papieru (artykuł 11 do 13, 15, 36 i 74) znajdą analogiczne zastosowanie do czeku z tem jednak ograniczeniem, że indos umieszczony na odpisie czeku na zlecenie, nie ma żadnego skutku prawnego.

§ 8.

Przyjęcie (akceptowanie) nie ma miejsca przy czeku. Umieszczoną na czeku uwagę, tyczącą się jego przyjęcia, uważa się za nieistniejącą.

§ 9.

Czek płatny w miejscu wystawienia należy przedłożyć przekazanemu do zapłaty w przeciągu dni pięciu, czek zaś płatny w innym miejscu w kraju położonym — z zastrzeżeniem postanowienia ustępu 2 — w przeciągu dni ośmiu po wystawieniu.

Czek wystawiony w Istrii, Dalmacji lub na której z wysp Pobrzeża, na miejsce poza obrębem

tego obszaru położone, albo wystawiony z takiego miejsca na miejsce zapłaty położone w Istrii, Dalmacji albo też na jednej z wysp Pobrzeża, należy w przeciągu dni pięciu po wystawieniu wysłać do miejsca zapłaty a w przeciągu dni pięciu po nadjęciu tamże, przekazanemu do zapłaty przedłożyć. To samo dotyczy czeków, wystawionych poza obrębem obszaru ważności tej ustawy dla jakiegoś miejsca w kraju.

Dla przedstawienia (prezentowania) czeków opiewających na nazwisko, wystawionych na pocztową kasę oszczędności, mogą być w postanowieniach regulaminowych pocztowej kasie oszczędności inne terminy ustalone. Terminy te jednak w żadnym przypadku nie mogą przekraczać terminu dnia czternastu po wystawieniu.

Dzień nadjęcia czeku do miejsca zapłaty wykazać można zapomocą poświadczania pocztowego.

Przy obliczaniu terminu prezentacyjnego nie liczy się tak dnia wystawienia, jak i dnia nadjęcia, jakoteż niedzieli i ogólnych dni świątecznych.

Przy czekach płatnych w miejscu położonym poza obrębem obszaru ważności tej ustawy, rozstrzyga o terminie prezentacyjnym prawo tamże pod względem przedstawiania czeków obowiązujące. W braku takich postanowień znajdzie zastosowanie przepis tej ustawy.

Jak długo czek wyraźnie nie został cofnięty (§ 13), upływ terminu prezentacyjnego nie stoi na przeszkodzie zapłacie czeku przez przekazanego.

§ 10.

Oddanie czeku w biurze obrachunkowem, gdzie przekazany jest zastąpionym, uważa się za przedstawienie do zapłaty.

Które biura po myśli tej ustawy uważać należy za biura obrachunkowe, postanowi się drogą rozporządzenia.

§ 11.

Przekazany wypłacać ma tylko za wydaniem czeku. Czek opiewające nie na posiadacza (okaziciela), muszą być na żądanie przekazanego przy zapłacie pokwitowane.

Posiadacz czeku nie jest obowiązany do przyjmowania częściowych zapłat. Jeżeli zaś część taką przyjął, należy ją na czeku odpisać a przekazanemu kwit wystawić.

§ 12.

Wypłaty czeku, pomimo, że wystawca ma u przekazanego należność, ma ten ostatni odmówić, gdy mu wiadomo, że do majątku wystawcy otwarty został konkurs.

Natomiast nie wolno odmawiać zapłaty czeku z powodu śmierci dostawcy lub też z tego powodu, że po wystawieniu czeku zaszła prawnia niezdolność jego do samostnego zawiadywania majątkiem.

§ 13.

Odwołanie czeku przez wystawcę obowiązuje przekazanego tylko:

1. jeżeli czek opiewający na nazwisko lub na zlecenie, który wystawca przesłał przekazanemu bezpośrednio w tym celu, by ten ostatni kwotę za czek wydał oznaczonemu odbiorcy, wyraźnie zostanie odwołany, zanim przekazany to zlecenie wypełnił;

2. jeżeli wyraźne odwołanie nastąpi albo po niedotrzymaniu terminu prezentacji albo też na wypadek, gdyby czek w przeciągu terminu prezentacyjnego nie miał być przedłożonym do zapłaty. W ostatnim przypadku obowiązywać będzie przekazanego odwołanie dopiero po upływie terminu prezentacyjnego.

Przekazany, wobec którego czek został ze skutkiem prawnym odwołany, nie może go wykupić.

§ 14.

O ile postanowienia ustawowe nie uwalniają przekazanego od obowiązku wykupienia czeku, odpowiada tenże wobec wystawcy, stosownie do istniejącej między nimi umowy, za wykupienie czeku.

§ 15.

Wobec posiadacza czeku odpowiadają za zapłatę kwoty czekowej jedynie wystawca i indosanci (zobowiązanie regresowe). Jeżeli jednak indosant dodał do indosu uwagę „bez gwarancji”, „bez zobowiązania” lub inne jakie równoznaczne zastrzeżenie, w takim razie jest wolny od zobowiązania wypływającego z jego indosu.

Tak jak wystawca i indosanci, odpowiadają także ten, kto jako ręczyciel (*per aval*) podpisał razem czek lub indos.

§ 16.

Do wykonywania prawa regresu na wystawcy i indosantach, potrzeba:

1. by czek został przedstawiony do zapłaty w terminach podanych w §ie 9 i

2. by tak przedstawienie to jak i nieotrzymanie zapłaty udowodnione były przez spisanie na to protestu albo też przez umieszczoną na czeku i podpisana przez przekazanego deklarację, w której podaną jest data przedstawienia.

Za równoznaczne z deklaracją tą uważa się potwierdzenie przez biuro obrachunkowe, że czek został oddany i nie wykupiony przed upływem terminu prezentacyjnego.

Jeżeli nie cały czek został wykupiony, należy w deklaracjach tych lub w proteście wymienić w szczególności także częściową, przez przekazanego uiszczoną kwotę.

Zaprotestowanie lub wydanie oznaczonego w poprzedzających ustępach tego paragrafu potwierdzenia przedstawienia lub oddania, następić musi najpóźniej pierwszego dnia powszedniego po przedstawieniu.

§ 17.

Przepisy ogólnego regulaminu wekslowego (pałent cesarski z dnia 25. stycznia 1850. Dz. u. p. Nr. 51), tyczące się uwiadamiania poprzedników i ich prawa do wykupienia, dochodzenia prawa regresu, jakież treści i zakresu pretensji regresowych, następnie dokumentów, które mają być wydane placętemu, na mocy prawa regresu zobowiązaniu i uprawnienia do wykreszenia indosów (artykuł 45 do 52, 54, 55 i 81, ustęp 2 i 3) znajdują analogiczne zastosowanie do czeku.

§ 18.

Przedawnienie prawa poszukiwania zwrotnego (regresu) wobec wystawcy i innych poprzedników następuje, jeżeli czek płatny jest w Europie, w przeciągu miesięcy trzech, w innym przypadku, w przeciągu miesięcy sześciu.

Przedawnienie wobec posiadacza czeku rozpoczyna się z dniem, w którym podniesiony został protest lub w którym wydane zostało jedno z oznaczonych w §ie 16 potwierdzeń przedstawienia lub oddania, wobec indosanta zaś, jeżeli przed doręczeniem skargi zapłacił, z dniem zapłaty, we wszystkich innych przypadkach z dniem doręczenia skargi.

§ 19.

Posiadacz czeku może, o ile się inaczej nie umówiono, po nabyciu prawa regresu z powodu pretensji, dla której zaspokojenia, czek został wystawiony lub w obieg puszczyony, podług wyboru albo wykonać prawo regresu, albo też oddać napowrót czek i wrócić do stosunku prawnego, istniejącego pomiędzy nim a wystawcą lub swoim bezpośredniim poprzednikiem a będącego podstawą wydania albo puszczenia w obieg czeku. Do tego ma posiadacz czeku w braku innej umowy i w tym razie prawo, jeżeli prezentacja i podniesienie protestu (potwierdzenie prezentacji, oddania) w należytym czasie zostały zaniechane lub jeżeli

nabyte prawo regresu przez przedawnienie znowu wygasło; stratę jednak, którą wystawca wskutek zaniechanego lub spóźnionego przedstawienia (prezentacji) u przekazanego poniósł, musi posiadacz czeku dać sobie odliczyć.

§ 20.

Obok przepisów tej ustawy obowiązywać mają co do czeku analogicznie postanowienia, które ogólny regulamin wekslowy (patent cesarski z dnia 25. stycznia 1850, Dz. u. p. Nr. 51) zawiera:

1. o braku, względnie ograniczeniu zdolności do zobowiązania się pojedynczych na wekslu podpisanych osób (artykuł 3);

2. o różnicach w sumach, podanych na wekslu (artykuł 5);

3. o indosie prokury (artykuł 17);

4. o wekslach fałszywych lub sfałszowanych (artykuł 75 i 76); szkodę powstałą z wykupna fałszywego lub sfałszowanego czeku ponosi rzekomu wystawca fałszywego albo wystawca sfałszowanego czeku, o ile wina fałszerstwa lub sfałszowania na te osoby spada lub też o ile fałszerstwo lub sfałszowanie zostało dokonane przez ich funkeyonaryuszów zatrudnionych przy manipulacji czekowej, w każdym zaś innym przypadku ponosi szkodę przekazany; wszelka odmienność od tego umowa nie ma żadnego skutku prawnego;

5. o przerwie w przedawnieniu prawa regresu (artykuł 80), z tem uzupełnieniem, że zgłoszenie wierzytelności czekowych w konkursie ma ten sam skutek, co doręczenie skargi;

6. o sprzeciwach dłużnika wekslowego (artykuł 82);

7. o wekslach za granicą wystawionych i o formie czynności przedsiębranych z wekslem w miejscu pogranicznym (artykuły 85, 86);

8. o proteście (artykuły 87, 88, l. 1 do 4 i 6, 89 i 90);

9. o miejscu i czasie czynności w obrocie wekslowym przedsiębranych (artykuły 91 i 92), a w końcu

10. o wadliwych podpisach deklaracji wekslowych (artykuły 94 i 95 i § 1 ustawy z dnia 19. czerwca 1872, Dz. u. p. Nr. 88).

§ 21.

Ten, komu czek zagiął, może w sądzie handlowym (w senacie handlowym) miejsca zapłaty postawić wniosek na jego umorzenie. Co do postępowania amortyzacyjnego, obowiązują postanowienia

artykułu 73, ustępu 2 ogólnego regulaminu wekslowego z tą odmianą, że termin w edyktie ustalić należy na dni trzydzieści.

Przy wydrożeniu postępowania amortyzacyjnego może sąd na wniosek strony domagającej się amortyzacji w drodze tymczasowego zarządzania zakazać przekazanemu wypłaty czeku (§ 389 do 400 ordynacji egzekucyjnej). Wypłata czeku dokonana pomimo zakazu jest wobec wnioskodawcy bezskuteczną.

§ 22.

Wystawca jak i każdy z indosantów czeku może zapomocą dodatku wypisanego lub wydrukowanego na pierwszej stronie w poprzek: „tylko do zarachowania“ zakazać przekazanemu wypłaty czeku gotówką. W tym przypadku wolno użyć czeku tylko do zarachowania z przekazanym lub nabywcą u tegoż przez żyro (posiadaczem konta), albo też z którym z członków znajdującego się w miejscu zapłaty biura obrachunkowego. Jeżeli przekazany sam nie jest członkiem biura obrachunkowego, może przy prezentowaniu, przez umieszczenie notatki na czeku, uczynić go płatnym u członka biura obrachunkowego (§ 4, ustęp 1). Zarachowanie, które potem następuje, uważa się za wypłatę (wykupno) czeku po myśli tej ustawy. Przekazany odpowiada za wszelką szkodę, wynikłą z niesłosowania się do zakazu.

Notatki: „tylko do zarachowania“, odwołać nie można.

§ 23.

Jeżeli czek nie zostanie wypłacony z powodu, że wystawca w chwili przedstawienia czeku nie ma u przekazanego rozporządzalnej do jego wykupienia należycieści (§ 2, l. 5), względnie, jeżeli z braku dostatecznego pokrycia czek nie zostanie w całości zapłacony, natęczas wystawca podpada karze porządkowej w wysokości trzech procent niepokrytej kwoty czekowej, chyba, że przy wystawianiu czeku mógł słusznie przypuszczać, że w chwili przedstawienia będzie dostateczne pokrycie.

Tę karę porządkową wyznacza sędzia cywilny. Postępowanie poprzedzające wyznaczenie kary, odbywać się winno po myśli przepisów patentu cesarskiego z dnia 9. sierpnia 1854, Dz. u. p. Nr. 208. Postępowanie wdraża się z urzędu tylko w tym razie, jeżeli sędzia cywilny na podstawie przeprowadzonego przezeń procesu, powieźmie wiadomość o niedostatecznym pokryciu czeku, w każdym innym przypadku następuje wdrożenie na wniosek posiadacza czeku. Nie wdraża się postępowania z urzędu, jeżeli od przedstawienia czeku do

zapłaty upływał termin sześciomiesięczny; wniosek posiadacza czeku na wdrożenie postępowania musi być postawiony co najpóźniej przed upływem trzeciego miesiąca po przedłożeniu czeku do zapłaty.

Co do ściągania kary porządkowej, pobieranej na rzecz skarbu państwa, jak i co do ewentualnej zamiany kwot karnych, obowiązują postanowienia rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 5. listopada 1852, Dz. u. p. Nr. 227.

Karę porządkową wyznacza się bez względu na ewentualne karno-sądowe ściaganie wystawcy za oszustwo.

Wyznaczenie kary porządkowej nie narusza praw przysługujących posiadaczowi czeku po myśli §u 19.

Oprócz tych praw jednak, posiadacz czeku może w razie, gdyby wystawcy wyznaczoną została kara porządkowa, żądać od niego wynagrodzenia szkody, jaką poniósł z powodu, że czek całkiem lub też częściowo nie został wykupiony.

§ 24.

Pod względem sądowego dochodzenia czekowo-prawnych pretensji regresowych obowiązują przepisy o właściwości i postępowaniu w procesie, wydane dla spraw wekslowych.

Właściwość dla sądowego dochodzenia pretensji do wynagrodzenia szkody z powodu niedostatecznego pokrycia czeku (§ 23) i dla sporów z bezpośredniego stosunku prawnego pomiędzy posiadaczem czeku a wystawcą lub też bezpośrednim poprzednikiem posiadacza, osądza się podług ogólnych przepisów o właściwości w sprawach spornych.

Te same przepisy oznaczają zarazem sąd powołany do wyznaczenia kary porządkowej z powodu niedostatecznego pokrycia (§ 23), przyciem o właściwości rozstrzyga kwotę, na jaką opiewa czek.

§ 25.

Czeki odpowiadające wymogom §u 2 i płatne w kraju, podlegają opłacie stempelowej w kwocie czterech halerzy od sztuki, jeżeli wystawione są na przeznaczonych do tego blankietach przekazanego i albo wyraźnie przeznaczone są do zapłaty za okazaniem lub też nie zawierają co do terminu płatności żadnego postanowienia; czeki które odpowiadają wymogom §u 2, płatne są jednak za granicą, podlegają opłacie stempelowej w kwocie dziesięciu halerzy od sztuki. Umieszczone na takich czekach indosy i poświadczania odbioru, jakoteż podana w §ie 16 deklaracja przekazanego oraz wymienione w §ie 16 potwierdzenie biura obrachun-

kowego co do oddania we właściwym czasie i niewykupienia czeku są wolne od stempla.

Postanowienia poprzedzającego ustępu znajdują analogiczne zastosowanie także do czeków przekazowych (przenoszonych) jak i do czeków na efekty, które zresztą przepisem ustawy tej nie podlegają, następnie także do indosów umieszczonego na czekach na efekty i potwierdzeń odbioru. Wszystkie inne czekie podlegają obowiązkowi opłaty stempelowej, tak jak kupieckie przekazy na świadczenia pieniężne (§ 18 ustawy z dnia 8. marca 1876, Dz. u. p. Nr. 26).

Zarządzenia pod względem sposobu uiszczenia należytości stempelowych, w ustępie pierwszym oznaczonych, wyda się droga rozporządzeń.

W razie niedopełnienia obowiązku opłaty stempelowej przy czekach, od których wyznaczone zostały stałe należytości w wysokości czterech, względnie dziesięciu halerzy, znajdują zastosowanie postanowienia §u 20, 21 i 22 ustawy z dnia 8. marca 1876, Dz. u. p. Nr. 26.

Szkodliwe następstwa §u 20 i nast. ustawy z dnia 8. marca 1876, Dz. u. p. Nr. 26, pociąga także za sobą przypadek, gdy puszczone zostanie dalej w obieg czek bez daty lub datą fałszywą opatrzony; podwyższoną należytość pobiera się od wystawcy do niepodzielnej ręki z temi osobami, które pomimo, iż ta okoliczność im jest znaną, czek przyjmują, dalej w obieg puszczały lub też wypłacają. Użyte na takim czeku stemple uważa się za nieistniejące.

Pozycja 60, l. 2, postanowień taryfy, zmienionych ustawą z dnia 13. grudnia 1862, Dz. u. p. Nr. 89, jakoteż § 7, ustęp pierwszy ustawy z dnia 29. lutego 1864, Dz. u. p. Nr. 20, tracą moc obowiązującą.

§ 26.

Ustawa ta nabiera mocy obowiązującej po upływie trzech miesięcy po jej obwieszczeniu.

Do czeków przed tym czasem wystawionych, postanowienia tej ustawy nie znajdują zastosowania.

§ 27.

Wykonanie tej ustawy powierzam Moim Ministrom sprawiedliwości, handlu i skarbu.

Wiedeń, dnia 3. kwietnia 1906.

Franciszek Józef w&r.

Gautsch w&r.

Klein w&r.

Kosel w&r.

Auersperg w&r.

85.

Rozporządzenie kierownika Ministerstwa wyznań i oświaty i Ministra skarbu z dnia 7. kwietnia 1906,

którem ustala się dla nowo ustanowionych dekanatów skałackiego i podhajeckiego w rzymsko-katolickiej archidiecezji lwowskiej kwotę, którą uznawać się będzie jako pozycję wydatków na prowadzenie urzędu dekanalnego w przedkładać się mających po myślu ustawy z dnia 19. września 1898, Dz. u. p. Nr. 176, zeznaniach miejscowych dochodów- podawanych przez duszpasterzy uprawnionych do pobierania uzupełnienia kongrui.

W uzupełnieniu rozporządzenia ministeryjnego z dnia 19. czerwca 1886, Dz. u. p. Nr. 107,

ustala się dla nowo ustanowionych dekanatów skałackiego i podhajeckiego rzymsko-katolickiej archidiecezji lwowskiej na wydatki dekanalne, które uznawać się będzie jako pozycję wydatków w zeznaniach miejscowych dochodów, podawanych po myślu ustawy z dnia 19. września 1898, Dz. u. p. Nr. 176 — i to bez względu na to, czy dotyczą cemu proboszczowi, któremu poruczono sprawowanie czynności dekanalnych, należy się w myśl powołującej ustawy uzupełnienie kongrui z religijnego funduszu, czy z dotacji państwownej tego funduszu — kwotę w wysokości po dwieścieczterdzieści (240) koron.

Kosel wlr.

Bienerth wlr.